

عنوان مقاله:

خلود در عذاب جهنم از منظر ابن قیم جوزی و علامه طباطبایی

محل انتشار:

مجله الهیات تطبیقی، دوره 7، شماره 16 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

جنان ایزدی - استادیار گروه فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

مجید صادقی حسن آبادی - دانشیار گروه فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

فاطمه یوسفی کزج - دانش آموخته کارشناسی ارشد کلام اسلامی دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

خلاصه مقاله:

خلود اهل نار و عذاب ابدی یکی از بحث های مهم و پیچیده ای است که عالمان دینانت را مشغول کرده است و هریک به مقتضای اصول و مبانی فکری خویش روش متفاوتی برای حل این مسئله و سوالات مطرح در این باره در پیش گرفته اند؛ از جمله اینکه چگونه عذاب ابدی و خلود همیشگی در آتش با رحمت و عدالت خداوند سازگار است و اینکه چگونه ممکن است گناه محدود، عذابی نامحدود داشته باشد. این تفاوت رای را در نظرات ابن قیم اشعری و علامه طباطبایی، فیلسوف و مفسر شیعی به خوبی می توان مشاهده کرد. ابن قیم جوزی از جمله متکلمانی است که قائل به خلود در عذاب نیست و به طور وسیع و روشمند به مسئله خلود اهل نار پرداخته است. وی در بخشی از سخنان خود، آراء قائلین به خلود را بیان کرده است و در بخشی دیگر، آن ها را نفی و نقد می کند. وی با بیان ادله فراوان عقلی و نقلی، جاودانگی نداشتن در آتش را اثبات می کند. علامه طباطبایی در تفسیر آیاتی که مربوط به خلود اهل نار است، بر اصل خلود پافشاری کرده است و سعادت و شقاوت، خیر و شر در آدمیان را به ظهور حالات و ملکات نفسانی نسبت می دهد که در دنیا کسب کرده اند و معتقد است اگر کفر و شرک در نفس رسوخ کند، باعث عذاب دائمی می شود؛ اما بر این نکته نیز تاکید می کند که خلود در نار به کافران اختصاص دارد. وی در رابطه با خلود اهل نار بر این نکته تاکید دارد که قرآن کریم بر خلود و جاودانگی در آتش، نص صریح دارد و معتقد است نمی توان همه احکام شرع و خصوصیات معاد را با مقدمات کلی عقل اثبات کرد؛ زیرا دست عقل به آن خصوصیات و جزئیات نمی رسد و تنها راه اثبات آن، تصدیق به نبوت پیامبر صادق است. ابن قیم جوزی و علامه طباطبایی هریک با توجه به مشرب و مبانی فکری که داشته اند، در تبیین مسئله خلود در عذاب دلایلی بیان کرده اند که به لحاظ روشی و محتوایی و تفسیری متفاوت اند.

کلمات کلیدی:

خلود، جهنم، عذاب، ملکات نفسانی، علامه طباطبایی، ابن قیم جوزی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1210451>

